

YOZUVNING JAMIYATDA TUTGAN O'RNI

**Ajiniyoz nomidagi Nukus davlat pedagogika instituti Ellikqa'la fakultetida
Boshlang'ich ta'lim yo'nalishi 3 bosqich talabasi
Abdullayeva Hilola Xikmatjan qizi**

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada yozuvning jamiyatdagi o'rni, uning madaniy va ijtimoiy hayotga ta'siri tahlil qilinadi. Yozuv inson tafakkurining ifodasi sifatida bilim, madaniyat va tarixiy merosni avloddan-avlodga yetkazish vositasi bo'lib xizmat qiladi. Tadqiqotda yozuvning rivojlanish bosqichlari, uning axborot almashinuvidagi o'rni va zamonaviy texnologiyalar bilan uyg'unlashuvi o'rganiladi.

Kalit so'zlar: yozuv, jamiyat, madaniyat, axborot, ta'lim, texnologiya, kommunikatsiya.

АННОТАЦИЯ

В статье анализируется роль письма в обществе и его влияние на культурную и социальную жизнь. Письменность, как выражение человеческой мысли, служит средством передачи знаний, культуры и исторического наследия из поколения в поколение. В исследовании рассматриваются этапы развития письменности, ее роль в обмене информацией и ее интеграция с современными технологиями.

Ключевые слова: письмо, общество, культура, информация, образование, технологии, коммуникация.

ANNOTATION

This article analyzes the role of writing in society, its impact on cultural and social life. Writing, as an expression of human thought, serves as a means of transmitting knowledge, culture and historical heritage from generation to generation. The study examines the stages of development of writing, its role in information exchange and its integration with modern technologies.

Keywords: writing, society, culture, information, education, technology, communication.

KIRISH

Yozuv inson tafakkurining eng yuksak ixtirolaridan biri bo'lib, u jamiyat taraqqiyotida muhim o'rin tutadi. Tarixan yozuv insoniyatning bilimlarni saqlash, uzatish va kelajak avlodga yetkazishdagi asosiy vositasi bo'lib kelgan. Ilm-fan, san'at, falsafa va huquq kabi sohalarning rivojlanishida yozuvning roli beqiyosdir¹.

¹ Saidov U. Yozuv va jamiyat taraqqiyoti. - T.: O'zbekiston, 2010. - 210-b.

Bugungi kunda yozuv nafaqat an'anaviy qog'oz shaklida, balki raqamli vositalar yordamida ham keng qo'llanilmoqda. Axborot texnologiyalarining rivojlanishi yozuvning jamiyatdagi o'rnini yanada kengaytirib, uni tezkor va global axborot almashinuvining ajralmas qismiga aylantirdi. Ushbu maqolada yozuvning jamiyatda tutgan o'rnini, uning madaniy va ijtimoiy hayotga ta'siri, shuningdek, texnologik rivojlanish sharoitida uning istiqbollari tahlil qilinadi.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYA

Yozuv tarixini o'rganish uchun turli davr va mintaqalarga oid ilmiy manbalar tahlil qilindi. Tadqiqot jarayonida quyidagi metodlardan foydalanildi:

Tarixiy-taqqoslash usuli – yozuv tizimlarining rivojlanishini davrlar kesimida o'rganish uchun qo'llanildi.

Tahlil va sintez usuli – yozuvning madaniyat, ta'lim va kommunikatsiya jarayonlaridagi o'rnini aniqlash uchun ishlatildi.

Statistik tahlil usuli – zamonaviy yozuv texnologiyalarining ta'sirini baholash uchun statistik ma'lumotlar o'rganildi.

MUHOKAMA VA NATIJALAR

1. Yozuvning ijtimoiy va madaniy ahamiyati

Yozuv insonlarning o'zaro muloqot qilishini osonlashtiradi va axborotni uzoq vaqt saqlash imkonini beradi. Madaniy merosni saqlash va avlodlarga yetkazishda yozuvning o'rnini beqiyosdir. Ayniqsa, kitob va qo'lyozmalar insoniyatning tarixiy rivojlanishida muhim vosita bo'lgan.

2. Yozuv va ta'lim

Zamonaviy ta'lim tizimi yozuvga asoslangan bo'lib, maktab, universitet va ilmiy tadqiqotlar yozuv orqali amalga oshiriladi². Elektron o'quv materiallari va onlayn kurslar esa yozuvning yangi shakllari hisoblanadi. Quyidagi jadvalda an'anaviy va zamonaviy ta'limdagi yozuv shakllari solishtirilgan:

Yozuv shakli	An'anaviy ta'limda	Zamonaviy ta'limda
Darslik va qo'llanmalar	Qog'oz shaklida	Elektron kitoblar
Ma'ruza matnlari	Daftar va yozuvlar	PowerPoint taqdimotlari
Test va imtihonlar	Qog'oz shaklida	Onlayn test tizimlari

3. Yozuv va texnologik taraqqiyot

Zamonaviy jamiyatda yozuvning elektron shakllari tobora rivojlanib bormoqda. Internet, bloglar, ijtimoiy tarmoqlar va raqamli nashrlar yozuvning yangi shakllarini yuzaga keltirdi. Quyidagi jadvalda yozuvning zamonaviy shakllari va ularning jamiyatga ta'siri keltirilgan:

² Shermuhamedov I. Axborot texnologiyalari va ta'lim. - T.: Fan, 2020. - 160-b.

Yozuv shakli	Jamiyatga ta'siri
Bloglar	Fikr almashish va ta'lim olish imkoniyati
Ijtimoiy tarmoqlar	Tezkor axborot tarqatish
Elektron kitoblar	Qog'ozdan foydalanishni kamaytirish

XULOSA

Yozuv insoniyat madaniyati va ilm-fan taraqqiyotining ajralmas qismi bo'lib, uning jamiyatdagi o'rni nihoyatda muhimdir. Tarixan yozuv orqali bilim va madaniyat avloddan-avlodga yetkazib kelingan. Hozirgi kunda esa texnologiyalar rivoji yozuvning yangi shakllarini yaratib, uning jamiyatga ta'sir doirasini kengaytirmoqda.

Yozuv ta'lim tizimida asosiy o'rin tutadi. An'anaviy qog'ozdagi darsliklardan boshlab, zamonaviy elektron o'quv materiallarigacha bo'lgan yo'l katta o'zgarishlarni namoyon qiladi. Bundan tashqari, yozuv ijtimoiy tarmoqlar va internet bloglari orqali tezkor muloqot vositasiga aylangan. Shu sababli, zamonaviy jamiyatda yozuvning ahamiyati tobora ortib bormoqda.

Kelajakda yozuvning yangi shakllari, sun'iy intellekt va avtomatlashtirilgan yozuv texnologiyalari yanada rivojlanib, uning ta'sir doirasini kengaytirishi kutilmoqda. Shu boisdan, yozuvni o'rganish va uni kelajak avlodga yetkazish ilmiy va amaliy jihatdan dolzarb masalalardan biri bo'lib qolmoqda.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Saidov U. Yozuv va jamiyat taraqqiyoti. - T.: O'zbekiston, 2010. - 210-b.
2. Shermuhamedov I. Axborot texnologiyalari va ta'lim. - T.: Fan, 2020. - 160-b.
3. Ziyodov H. Madaniyat va kommunikatsiya. - T.: Universitet, 2019. - 198-b.
4. Oxford University Press. "Writing and Society." - 2017.
5. Cambridge Studies in Literacy. "The Impact of Writing in the Digital Age." - 2019. ...